

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: šeststopenjska petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnistvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 2 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 157.

V Ljubljani v torek, 14. julija 1885.

Tečaj II.

Sporazumljenje narodov.

Ko je grof Taaffe pred šestimi leti v državnem zboru izrekel pomenljive besede, da se v Avstriji ne sme nobena narodnost pritiskati na steno, da se temveč morajo vse narodnosti smatrati enakopravnimi, domnevalo se je po pravici, da stopa odslej naša država v novo razdobje ustavnega življenja. To bila je prva izjava z mednarodnega mesta, iz koje se je sklepiti smelo, da zanaprej določila osnovnih zakonov ne bodo stala več samo na papirju, ampak da se jim podeli kri in meso, da se izvedo tudi v praktičnem življenju. Ni treba opozarjati na to, kaka radost je prešinila vsled tega pojava vsako slovansko srce, a tudi srce onih Nemcev, ki se nikdar niso mogli sprijazniti z brezobzirnim postopanjem prejšnje ustavoverne stranke in katere je od nekedaj navdajalo prepričanje, da je Avstrija močna le tedaj, ako vse svoje narode obdaja z enako ljubeznijo. Med Slovani in tudi med Nemci tedaj pozdravljale so se z veseljem one besede ministerskega predsednika.

A če je kedo mislil, da ta nova ideja ne bode našla nasprotnikov, motil se je. Možje, ki so stali prejšnji ladiji na krmilu, v kojih srcih je bilo pravicoljubje uže davno zaspalo, niso se mogli sprijazniti s tem novim načinom vladanja, in čim bolj se je kazalo, da je sedanji vladi resno na tem ležeče, da se uresniči ta nova misel, tem ljuteji so postajali, tem srditeje so pobijali ta nova načela. V tem je pač nekoliko vzroka iskati, da

je enakopravnost narodov tako počasi napredovala. Stranka, katero so imeli kolovodje nekedanje ustavoverne stranke za seboj, bila je še močna in lahko ji je bilo ovirati v marsikaterem oziru vspešno delovanje sedanje vlade, katera je imela le nezdatno večino za seboj. Kar pa je bilo morda še bolj v škodo, bilo je to, da so tudi med Slovani samimi vzdigovali se posamezniki, ki Taaffejeve vlade niso hoteli prav razumeti, ali je v resnici prav razumeli niso. Verjamemo, da je marsikateremu vročekrvnemu politiku prešla potrpežljivost. Marsikdo pričakoval je, da se bode dolgoletna krivica v kratkih tednih popravila, a ko se to zgodilo ni, začel je obupavati in dvojiti in prišlo je tako daleč, da so si nekateri kratkovidneži želeli prejšnjih britkih časov nazaj, češ, bolje odkrit sovražnik, nego dvojljiv prijatelj. Pričeli so se vsled tega notranji prepiri med posameznimi narodnostmi, tako pri Čehih, tako pri nas. Narodnostno sporazumljenje, na kojega podlagi se je hotela izvesti enakopravnost, bilo je zopet v nevarnosti. Med Nemci pričelo se je prej nepoznato hujskanje na druge narodnosti, in tudi med slovanskim časopisjem nahajali so se taki časniki, katere je premagal nespravljalni duh.

Vender boljša stran je nadvladala. Veliko večino prešinila je vzorna misel, da si morajo vse narodnosti podati bratovsko roko, da morajo jedna drugo spoštovati skupno delati v skupni blagor. Najlepši izgled bratovskega sporazumljenja dali so Čehi. Kedo bi mogel očitati temu narodu, ako bi bil ohranil nekoliko gnjeva in srdu zoper one, ki

so ga toliko let tako neusmiljeno zatirali, tako teptali ga z nogami? A pozabljeno je vse! Odkar je stopilo Taaffejevo ministerstvo na vladno krmilo, Čehi niso odjenjali ponujati odkritosrčnega prijateljstva svojim nemškim sodeželanom. In v najnovejšem času dokazali so znova, koliko jim je na tem ležeče, da se doseže mir med obema narodnostima v deželi. Praga je gotovo mesto po polnem slovanskega značaja. Velika večina prebivalstva je česke narodnosti. Nič bi ne oviralo Čehov, da bi z Nemci isto tako delali, kakor delajo ti s Čehi v Brnu. Lahko bi se protivili ustanovitvi nemških šol, lahko bi Nemce prezirali povsod v javnem življenju. A kaj tacega jim ne pride na misel. Čehi hočejo dokazati, da jim je res le na tem ležeče, da se doseže sporazumljenje in enakopravnost, da pa nikdar ne želé gospodariti nad nemško manjšino. To je pač posnemanja vreden izgled. Sicer so praški Nemci baje sklenili, ne sprejeti te prijateljske ponudbe. Voliti hočejo na svojo roko in tako ali zmagati, ali podleči. A to naj Čehov nikakor ne moti. Če niso dosegli družega, imajo vsaj zavest, da so ravnali lepo, da so storili svojo dolžnost. S časoma učili se bodo uže tudi oni, ki sedaj o sporazumljenju še ničesar nečejo vedeti, ceniti take ponudbe. Prepričanje, da je to jedina prava pot, po kateri je treba hoditi, da se doseže zaželjeni vspeh, bode prodrlo s časoma tudi tam, ki se morda sedaj le vsled nekega napačnega ponosa nečejo približati onim, nad katerimi so prej toliko časa gospodarili. Da to prepričanje ravno med Nemci na Českem

Listek.

Mladi oče, stari sin.

(Konec.)

„Ubogi, moj ubogi prijatelj!“ začne Lipovščak, „milujem te, prav iz srca te obžalujem“, stisne mu obe roke, obriše debelo solzo, mahne z roko, pa gre, kamor je bil namenjen.

„Bog ti daj moč, Rogobornik, ta hudi udarec moško prenesti“, dene odbajajoči Lipovščak, obrnivši se malo nazaj.

„Na, ta je tudi obnorel! Sam večni Bog vedi, kaj je danes tem ljudem“, misli si Rogobornik I., gledaje za prijateljem; „ali pa ga je preveč potegnil: le eno od tega dvojega je mogoče; *tertium non datur*.“

Čez četrto ure pride nadstražnik na trg, takorekóč zasledovat: prišel je bil na stotnikovo povelje pogledat, če je vse v redu. Ko tudi ta častnik Rogobornika vljadno popraša po njegovem očetu — slišal je bil nekaj od stotnika — je Rogoborniku I. kar zavrelo.

Rogobornik ga odpravi lepo. Sam pri sebi pa misli: „Pogovorili so se; šalit se hočejo z menoj, a za šale sem uže prestar . . . pa še na iztroške mojega rajnega očeta . . . to se ne spodobi, to ne gre, tega si ne dam natveziti Kakor

mine vadba novakov, mahoma pojdem k stotniku, . . . in če tudi je sam prizadet pri zapletaju, meni je vse eno . . . tega ne trpim, oficirska čast mi tega ne dopušča.“

Pustimo starega Rogobornika na trgu, naj se jezi. Poglejmo, kaj dela mladi.

Rogobornik II. je bil danes prav dobre volje. Gredoč iz svojega stanovanja si žvižga ter z desnim kazavcem prah z levega rokava frka. Smejé stopi na cesto ne vedoč, kam bi jo krenil.

Ta tren ga sreča častnik Lipovščak.

Rogobornik II. ga nagovori: „Moj Bog, kako kisle in čmerikavo se držiš, prav po mrliški. Izgledaš kakor bi se ti bila dogodila največa nesreča na svetu.“

Lipovščak kar odrveni, ko ga Rogobornik tako nagovori.

„Veš kaj, Rogobornik“, pripomni Lipovščak, „jaz te danes ne umem. Strašno si čuden. Zdaj si tu, prej tam; zdaj tak, potlej pa spet drugačen: pravi kameleon.“

Rogobornik II.: „Česa ne razumeš, duša mojega tovariša Lipovščaka? Mari temu, da se čudim tvojemu obrazu, ki je kakor bi se hudodelci skrivali za njim? Sicer nisi tak Prijatelj, veš kaj? stopi zmenoj v tole gostilno; pri steklenki vina bova eno rekla.“

Lipovščak odmajuje, kakor bi ne mogel za-

popasti, kaj je, da se prijatelj njegov tako čudno vede ter premišljuje, kako mu je malo prej za-trjeval, da so mu oče umrli.

Rogobornik II.: „Danes sem dobre volje; vabim te na zajutrek . . . pojdi!“

Izrekši prime Lipovščaka za pazduho, a ta se brani iti.

Lipovščak: „Pa si se hitro potolažil, strašno hitro“, de trpko.

Rogobornik II.: „Potolažil? Zaradi česa naj sem se potolažil?“

„Nikakor te ne umem, Rogobornik; da si tako trdega srca, bi ne bil mislil.“

„Trdega srca, praviš? Lipovščak; kam meriš s tem?“

„No . . . menim, da je čisto naravno, če tako pravim . . . če komu oče umrjo,“ pojasnjuje Lipovščak.

Rogobornik II. cbraz se hipoma uresni; milovaje prime Lipovščaka za roko, ves užaljen dé: „O, odpusti mi, bratec moj, Lipovščak! . . . saj tega nisem vedel, da so ti oče umrli; tega nisem mogel brati s tvojega otožnega obraza . . . ubogi moj prijatelj; obžalujem, da si izgubil svojega ljubega očeta.“

A to je bilo častniku Lipovščaku preveč.

„Veš, Rogobornik, zdaj pa le tiho; zdaj je dosti; . . . srce se mi obrača videčemu, da si

uže dobiva vedno več tal, to dokazuje nekoliko pač tudi izid zadnjih državnoborskih volitev.

Konečno naj omenjamo nekaj, kar je po naši misli pred vsem krivo, da se nekateri Nemci tako srdito branijo, pobratiti se s Slovani. Skoro neverjetno ali resnično je, da avstrijski Nemci kulturnega napredka svojih slovanskih sodržavljanov skoro nič ne poznajo. Predstavljajo si jih še vedno kot le na pol omikane divjake. In v tej misli podpira jih še vedno brezvestno časopisje. Tako čitali smo pred nedolгим v „Grazer Tagespost“ članek o Čehih, ki je poln ali prevelike zlobe, ali pa neodpustljive nevednosti. Tam odreka se tako inteligentnemu, tako naprednemu narodu, kakor je česki, naravnost vsaka sposobnost za napredek in umetnost. Dokler se bode verjelo takim glasovom, bode tudi narodnostno sporazumljenje le počasi napredovalo. Potrebno bi bilo tedaj, da se med Nemci o Slovanih in njih kulturi širi drugo prepričanje. Pota za to so mnogo vrstna, o kojih pa nam sedaj ni razpravljati. Hoteli smo le opozoriti na posamezne zapreke, ki ovirajo napredovanje narodnostnega sporazumljenja, od kojega je tako zelo zavisna sreča in daljnji razvoj naše avstrijske domovine.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Listi še vedno na vse strani ugibajo, kedaj se snide **državni zbor**. Zdaj je zopet razširjena vest, da se skliče v prvih dnevih drugega tedna meseca septembra, k večjemu med 7. in 10. sept. — „Politiki“ se poročajo z Dunaja, da desnica ne bode branila nemškemu konservativcem, imeti poseben klub, pod pogojem, da ostanejo Zallingerju in Lienbacherju vrata središčnega kluba zaprta.

Mladočeski klub se bode baje razšel. Njegov načelnik, prejšnji poslanec prof. Tilscher in blagajnik, cesarski svetnik Schmid, sta svoj posel odložila. Kot vzrok razhoda tega kluba se navaja to, da so liberalni Čehi pri novih volitvah v državni zbor izgubili nekaj sedežev. Namestu tega kluba pa da se bode ustanovil drug, kateri bode stal bolj na slovanski, nego liberalni podlagi.

Iz **Hrvatske** se poročajo, da sta baron Živković in poročevalec regnikolarne deputacije, Miškatovič, izdelala elaborat o glavnih točkah gledé razprav regnikolarne deputacije ter ga predložila predsedniku Krestiću; ta izročil ga je članom deputacije, da ga studirajo. Hrvatska dputacija se snide začetkom meseca avgusta, da prične razprave.

Protižidovski **ogerski** listi prinašajo v zdanih vročih pustih dnevih ob pomanjkanji druge

primerne tvarine dolge članke proti židom. Pri-povedujejo namreč o židih grozne čine, „krvave dogodbe.“

Tuje dežele.

V **belgijskih** glasilih se mnogo govori o spremembi kabineta, posebno se poudarja, da bode odstopil poljedelski minister de Moreau. Gotovo je, da pravi vodje desnice, gospodje Malou, Jacobs in Woeste niso zadovoljni z vladanjem ministerstva Beernaertovega ter bi radi kolikor možno hitro odstranili zdanje ministerstvo. Posebno v slednjem času je izgubil Beernaert pri svojih drugovih zaupanje s tem, da je v zadevi vojaške asistence pri cerkvenih sprevodih nastopil proti lastni stranki. Vodje desnice, kateri so morali dne 19. oktobra 1874 napraviti prostor Beernaertovemu ministerstvu, so se odločili, prisiliti ministerskega predsednika in več njegovih „zmernih“ drugov k odstopu.

V **Odesi** zasegla je policija pred kratkim več pečatov (stampilij), na katerih so stale besede: „Na Balkanu svita, bude skoro dan“; ravno tako zasegli so več papirjev, na katerih so bile gorenje besede ter zvezda in pod njo polumesec.

Razmere v **Zanzibaru** so se zelo spremenile. Prej bila je Nemčija pri sultanu zelo priljubljena, zdaj pa jo sovraži. Ko je prišel Gerhard Rohlfs v Zanzibar bi se mu bilo še lahko posrečilo, da bi bil sultana pripravil do tega, naj stopi pod nemško pokroviteljstvo, zdaj pa je to uže prepozno, kajti sultan udal se je po polnem Angležem. Angleška pomorska postaja se je odpravila, katera je bila nastavljena v čuvanje trgovine z robovi. Vsled tega se vedno več sužnjih dovaja, kar pa bi moral sultan zabraniti.

Zopet je prišel iz **Sudana** v Kairo nek poslanec, kateri pojasnjuje tamošnje dogodke za časa Gordona. Mazon bej odposlal ga je v novembru v Massauah s pismi do generala Gordona. Med potom ustavil se je v Kasali, kjer mu je mu-dir izročil tudi pisma. Prišel je pred Kartum, ko je mesto ravno palo, in ujeli so ga; vendar je še pisma prej zakopal, predno so ga prijeli. Pred kratkim se mu je posrečilo uiti ter odnesti pisma. Ta poslanec pripoveda, da ni dvojbe o Gordonovi smrti. On meni, da bi se Mahdi lahko uničil.

Dopisi.

Iz **Velike Doline** na Dolenjskem, 12. julija. (Izv. dop.) Ta teden imeli smo tukaj komisijon. Preiskavali so vinograde, koliko jih je uže trtna uš napadla. Vspeh te preiskave nam še ni znan, upamo, da ga nam gospodje komisarji naznanijo.

Rogobornik II. obledi kakor smrt.

„O tem vem toliko, kakor o svoji smrtni uri,“ jeclja Rogobornik. „Kedo ti je to povedal?“

„Kedo mi je to povedal? . . . Ho, Bog v nebesih! . . . Ti sam si mi pravil!“

„Kaj? jaz? . . . to ni mogoče! saj te danes še videl nisem!“

„Nisi me videl? Pred pičle polu ure si me na trgu k sebi poklical ter mi naznanil nesrečno novico.“

Rogobornik pogleduje svojega prijatelja, kakor bi dvojil, da li mu je um še neotemljen.

„Veš, kaj ti povem, Lipovščak? ali si res pri zdravi pameti?“

„Narobe, Rogobornik, ti nisi pametnih možjan! Tudi stotniku Kratoperniku si pravil taisto!“

„Kratoperniku? . . . Stotnika še danes videl nisem.“

„Pa sem ga jaz videl . . . jaz sem ga srečal, gredočega s trga, vsega zasolzenega. On mi je rekel, da si pri novakih, ki si jih prevzel namestu svojega ponesrečenega očeta,“ potrjuje Lipovščak.

Zdaj je pa tudi Rogoborniku presedati jelo.

„To ti je rekel stotnik Kratopernik?“

„Z lastnimi ušmi, kakor sem rekel.“

„To pojdem precej k svojemu poglavarju. . . Ako sem jaz pravil, da so mi oče umrli, sledi, da gotovo niso. Zatorej bo že takisto prav, da so tvoji

Znano nam je pač, da je redek vinograd, ki bi še ne bil oškodovan in da tudi tisti, ki so še čisti, čisti ne ostanejo. Boljše obdelani vinogradi vzdržujejo še, a slabši in srednje obdelani na slabih, plitvih prostorih, kar ginejo.

Včeraj obiskal je naše kraje visokorodni gospod deželni predsednik baron Winkler v spremstvu gosp. barona H. Gagerna. Ogledali so si najpoprej cerkev, katera uže od leta 1882. stoji pol pokrita Bogu na milo. Upamo, da jo pričnejo skoro izdelovati. Saj gosp. baron H. Gager, osebito njegov oče, ekscelenca Gager, si silo veliko prizadeneta, da bi skoro prišlo do izdelovanja. Slavna vlada, kar je na njej ležeče, gotovo tudi ovirala ne bode, marveč še pospeševala, v kolikor se to strinja z zakoni, da se lepa stavba skoro dovrši. Zdaj dela se v istini škoda, ker je vse tako razmetano in nedodelano vremenu izpostavljeno. Bohinjskega dogodka se tu ni bati, kajti obloki, kateri so se sezidali pred tremi leti ter se potem obtežili z 32 centi teže, še vedno trdno stojijo in ne kaže se nikak znak rušenja. Med tem časom bili so tudi potresi, kateri pa tudi oblokom prav nič škodovali niso. V istini potrebna bi bila uže nova stavba, kajti zdaj mora se opravljati božja služba in se deliti zakramenti v prav mali kolibi.

Visoki gospodje obiskali so tudi šolo, bili navzočni pri izpraševanju učencev, se uverili o napredku šolarjev in marljivosti njihovega učitelja. Žal, da smo morali sprejeti visoke gospode v tako skromnem, slabem šolskem poslopju, vendar se na-dejemo, da nam bode po mnogostransko nam obljubljeni pomoči možno sezidati kmalu novo lepo šolsko poslopje.

Iz **Kostanjevice**, 13. julija. (Izv. dopis.) Na svojem potovanju po tistih občinah našega okraja, kjer je minuli teden toča silno škodo napravila, je prišel visokorodni gospod deželni predsednik baron Winkler zvečer 11. julija tudi v Kostanjevico, kjer je v gostilnici pri Bučarji prenočil. Dasi je bil ta obisk nenaden, se je gospodu baronu poklonilo še tisti večer občinsko svetovalstvo, gosp. poveljnik mestne garde in uradništvo. Mestna sicer še jako mlada godba, pa je preblagorodnemu gospodu zaigrala podoknico.

Naš vrli gospod župan, Otmar Sever, je gospodu baronu pri tej priliki razložil reve in težave našega kraja; pa tudi omenil, kako on misli, da bi se tukajšnjim prebivalcem pomagalo. O našem gospodu županu se mora reči, da ni le župan po imenu, ampak si tudi prizadeva tega častnega imena vreden biti. Ako bi Dolenjci imeli župane tako vnete za korist občine, kakor ga imamo

oče umrli, Lipovščak. Jeden oče mora biti mrtev, na vsak način; iz nič se taka govorica ni spočela.“

Na to vzame Rogobornik II. sabljo pod pazduho, ter prav uzrujan koraka naravnost proti stotnikovemu stanovanju.

Stotnik je sedel še zmeraj v sobi, premišljuje, kako nenadoma mu je smrt pobrala milega prijatelja. Zdaj vstopi stotnikov služaj ter izporoči, da zunaj je častnik Rogobornik, ki da prositi, če bi ne mogel morda govoriti z gospodom stotnikom.

„O, gotovo . . . gotovo!“ odvrne Kratopernik. „Reci, da prosim, naj ustopi gospod častnik.“

Na to se prikaže častnik Rogobornik II. Stari stotnik precej vstane ter mu gre naproti.

„Moj ubogi in mladi prijatelj,“ jame stotnik: „gotovo vam je bilo prav težko, da ste morali tako dolgo ostati pri novakih, pa v tako tožnih okoličnostih. . . . Srečal sem častnika Lipovščaka, ki sem ga hotel prositi, naj vas namestuje. A pripovedujoč mu žalostno novico o smrti vašega očeta, sem na to pozabil . . . ne zamerite mi, mladi moj prijatelj. Ta udar, tako bliskoma prišli, me je vsega omamil.“

Prav tako omamljen je bil zdaj tudi Rogobornik II. — Predno je mogel besedo poprijeti, mu je kratki nagovor stotnikov vse povedal, vse prav tako, kakor mu je pravil častnik Lipovščak.

tako okrutni. Sramovati bi se imel! . . . Oče ti še ni pod zemljo, pa zapuščino njegovo uže zanjuckuješ, na vse zadnje se pa še iz mene norčuješ. To je več ko dosti.“

Rogobornik II.: „Vidim, da tvoja bolečina je velika, za to si tako občutljiv. Zareklo se ti je; mene zamenjuješ s seboj. . . .“

Lipovščak: „Kako to? . . . Tega nikakor ne umem!“

Rogobornik: „No, ali pa zamenjuješ svojega očeta z mojim očetom!“

„To umem pa še manj,“ odvrne Lipovščak.

„Ali, prijatelj! . . . Tvoj oče je umrl, ne moj,“ popravlja Rogobornik.

„Zdaj me pa res zapušča potrpežljivost,“ dé nejevoljno Lipovščak.

„Ne le, da spomin svojega očeta tako slabo čutiš, zdaj še mojega očeta vlačiš v svojo šalo, neslano. Moj oče so še čvrsti, hvala Bogu; še včeraj so mi pisali, in ko bi bili umrli, bi mi bila brzojavno izporočila sestra.“

„No, če je tako,“ pravi Rogobornik, „je pa vse dobro, . . . čemu pa žaluješ potemtakem?“

„Za tvojim očetom žalujem, nesrečnik . . . lahkomisljenec . . .!“

„Za mojim očetom?“ ponavlja Rogobornik.

„Za kom pa? to je čisto naravno! S konja je pal, pa vrat si pretrgal.“

čez dolgo zopet mi, bi Dolenjski gotovo kmalu solnce milejše sijalo.

Iz **Kostanjevice**, 12. julija. [Izviren dopis.] (V obrambo poštenjaka.) Ker se le pogosto čuje med ljudstvom pripovedovati, da je bila nepoštenost vzrok samomora tukajšnjega davkarja gosp. Ig. Rozeta, meni pa je dobro znano, da to ni resnica, hočem v obrambo časti nesrečnega pokojnega, kakor tudi v obrambo časti njegovih soursadnikov o tej stvari golo resnico povedati.

Pokojni gosp. Roze je bil silno strog, še skoro preoster, priden in vesten uradnik. Pri dvakratnem skontriranju po njegovi smrti so našli vse v najlepšem redu. Tedaj kak pogrešek v službi nikakor ni mogel biti vzrok njegovi strašni smrti. Da se je pokojnemu gosp. davkarju v glavi zmešalo, je bila kriva nesramnost nekega kmeta. Pred, če se ne motim, 11 leti je nekdo prosil pri ljubljanski hranilnici denarja na posodo, katerega je tudi dobil. Denar je prišel po želji prosilčevi v roke gosp. Rozeta, kateremu je prosilec kmet naročil, da naj ga izroči naravnost določeni tretji osebi, kateri je bil kmet dolžan. Gosp. Roze je to natančno storil. Od tistega časa je minolo 8 let, kmet je obresti hranilnici redno plačeval in vse je bilo prav. Čez 8 let pa temu človeku neki račun z njegovim posojevalcem D. niso šli prav. Mestu pa da bi tožil D., se loti gosp. Rozeta, češ, da on mu ni res naročil, posojevalcu D. izročiti od hranilnice prejeti denar. Kmet toži gosp. R. in ta priseže, da je delal po naročilu kmetovem. To se je godilo pred 3 leti. Malopridnež pa s tem ni bil zadovoljen in je še nadalje tožaril, pa se vé da ni nič opravil. Gosp. Rozeta pa je to, da je omenjeni kmet trdil in okrog pripovedoval, da je R. po krivem prisegel, tako peklo, da se je pričel ogibati vsake družbe. Sam je hodil na sprehod, in videlo se je, da mu nobena družba ni ljuba. Pravijo, da je večkrat zdihoval rekoč: „Pa jaz, star služabnik, bi bil goljuf!“ Ker ni nikjer iskal razvedrila in svojih srčnih bolečin nikomur razodel ni, se mu je gotovo zmešalo. To in nič drugega je bil vzrok njegovega samomora. Ni pa se obesil, ampak prerezal si je vrat.

Razne vesti.

(Zaklad v dežniku.) Dne 29. junija ukrađen je bil Martinu Wagnerju, posestniku v Perneggu, iz zaprte sobe uže jako obrabljen višnjevi dežnik. No, to bi samo na sebi ne bila Bog zna kaka nesreča in čuditi bi se pač morali zadovoljivosti dotičnega tatú,

Po vsem tem: je-li res bil njegov oče motec? . . . pa saj on ni bil pri novakih, on ni govoril niti s stotnikom, niti z Lipovščakom. . . . Ta zgodba mu je bila, kakor da obnori.

Stotnik je vabil mladega častnika, naj sede, kar pomoli služaj svojo debelo rdečo glavo še enkrat skozi vrata.

„Gospod stotnik . . . tu zunaj je . . .“ na to pogleda mladega častnika, in glava mu zadelbeli in zarudi.

„No . . . kdo je? . . . kaj je?“ priganja stari stotnik Kratopernik.

„Gospod stotnik . . . tu zunaj je . . .“ ponavlja strežaj, . . . zunaj je . . .“

Služaj kar ni mogel oči odvrniti od mladega častnika, in same zmedenosti je sopihal hlaponski, misleč, prav zdaj je bil zunaj, zdaj je pa že tu notri.

„Bo li kaj?“ zagrmí stotnik nad njim; „ne boš govoril? . . . Kdo je zunaj?“

„Gospod častnik Rogobornik“, odgovarja počasí služaj. . . . „Gospod častnik dá gospoda stotnika prositi, ko bi mogel z njim govoriti par besedi.“

Stotnik in častnik se spogledata. Rogobornik? Ako je zunaj, je gotovo, da ni umrl. . . . Obema se posveti.

„Rogobornik oče?“ povprašuje stotnik služaja.

ko bi z dežnikom ne bilo še nekaj drugega izginilo, kar je bilo mnogo večje vrednosti. Martin Wagner bil je prišel na originalno misel, da je vse svoje premoženje, in sicer hranilnično knjižico, glasečo se na 4000 gld., in tudi gotovino v znesku 330 gld., mesto da bi ga bil zaklenil v omaro, skril v stari dežnik. Tatú še niso prišli na sled, vsakako pa je ta moral biti nekoliko seznanjen s čudnimi navadami okradenega, ker drugače bi se bil pač česa drugega raji lotil, nego starega dežnika.

— (Prvi most čez Jordan.) V novejšem času napravil se je čez Jordan most. Skozi pet stoletij tožili so potovalci, kateri so obiskovali te kraje, da je prevoznja čez Jordan zelo nevarna. Pred tridesetimi leti napravili so se prvi načrti. Most je 44 metrov dolg in 3 metre širok.

— (Iz kopelišč.) [Monaco.] Na monte Carlo je kakor znano uže delj časa zavod, da se ljudem odpravlja prevelika debelost. Kažejo se prav dobri uspehi. Včeraj je bila po mestu razširjena čudovita govorica, da je nekov Anglež v dveh urah za 150 funtov shujšal. Dr. Schweninger je uže na potovanju v Monaco.

Domače stvari.

— Nj. veličanstvo presvitli cesar podaril je župniji v Adlešičih 200 goldinarjev v pokritje stroškov za novi zvon iz Najvišje zasebne blagajnice.

— (Osebnosti.) Nj. ekselenca gospod namestnik dalmatinski, fml. baron Jovanovič, pripeljal se je včeraj z brzovlakom s svojo obitelji vred iz Trsta v Ljubljano ter se nastanil v hotelu „pri Slonu“. Danes je nj. ekselenca odpotoval v Gradec. — Kakor se čuje, uložil je g. Hren, deželni sodnijski svetovalec v Celovci, kateri je bil izvoljen v dolenjskih kmetijskih občinah državnim poslancem, prošnjo za umirovljenje.

— (Dopolnilne volitve za deželni zbor.) Volitev poslanca v deželni zbor mesto umrlega Karola Rudeža v kmetijskih občinah kočevskega okraja razpisana je na dan 25. avgusta t. l. Dne 26. avgusta t. l. pa bode volilo mesto Idrija svojega poslanca v deželni zbor na mesto umrlega viteza Schneida.

— (Slavni ces. kr. deželni šolski svet kranjski) je te dni izdal razpis, v katerem z energičnimi besedami svarí vse c. kr. srednješolske profesorje po Kranjskem, naj se ne udeležujejo političnih demonstracij. V interesu javnih šol in vspešnega pouka je želeli, da se profesorji ne vtikajo v politične borbe, ampak da si kot javni nepristranski učitelji ohranijo zaupanje vseh političnih strank.

— (Birmoval) bode dne 23. t. m. ob 8. uri zjutraj premil. knezoškof g. dr. Misija v tukajšnji po-

Služaj spet strmi v častnika, kakor bi stal pred strašilom.

„Gospod stotnik, odpustite“, reče služaj; „zunaj je gospod častnik, Rogobornik sin.“

Oba poslušalca, stotnik in častnik, se čedalje bolj čudita.

„Rogobornik sin?“ ponavlja Kratopernik, „to je čisto in naravnost nemogoče, saj ta je tukaj!“

„Da, vidim, da je tu“, potrjuje služaj. „A zunaj je tudi gospod častnik, Rogobornik sin.“

„Ti noriš, hunevet! Nisi prav videl! Kje si se napil?“ ošteva ga stotnik. Obrnivši se k častniku, dé: „Vi ste tukaj, kaj ne? Torej ne morete še enkrat priti.“

Rogobornik sam ni vedel, kaj bi dejal.

„Reci, naj vstopi“, zapove stotnik služaju.

Par hipov na to vstopi častnik Rogobornik I.

Novo čudenje, silno ostrmenje, ko se ogledujejo. Služaj se je bil tudi prikradel v sobo, da bi videl, kaj bo.

„Vi ste tudi častnik Rogobornik II.“ izpregovori stotnik.

„Gospod stotnik, opravičite“, odvrne vstopli častnik, „jaz sem častnik Rogobornik I.“

Staremu stotniku se je uže kar mešalo po glavi.

„To nikakor ni mogoče“, odgovarja stotnik skoro boječe; „po takem bi bili svoj lastni oče, in pa oče Rogobornika II. tudi; to se ne zлага. In recimo, da bi bili svoj lastni oče, to bi morali biti

silni delavnici. Zakrament sv. birme prejelo bode 27 kaznjencev. Najmlajši je star 11, najstarejši 40 let.

— („Glasbena Matica“) sklenila je minolo nedeljo, dne 12. t. m., šolsko leto glasbene šole. Ob 11. uri dopoldne zbral se je v čitalniški dvorani odbor, učiteljsko osebje in učenci. Zapelo se je nekaj pesen, potem pa je nastopila gđ. Julika Hofbauerjeva ter govorila v imenu učencev in učenk, izrekajoč odboru in učiteljem pl. Janušovskemu in Sohorju zahvalo za njih požrtvovalni trud. Na to je gosp. predsednik Ravnikar prečital imena učencev in učenk, kateri so dobili odlično priznanje, in sicer pod učiteljem pl. Janušovskim naslednji: Moos Lujiza, Moos Ana, Dev Oskar, Rupnik Ivana, Stupica Marija, Praprotnik Ana, Razinger Pavla, Čelešnik Josipina, Milčinski Angela, Ravnikar Etbin; pod gosp. Sohorjem: Kos Ivan, Praprotnik Klotilda, Gabrijel Karl, Trontel Ema, Plečnik Ivan, Hinterlechner Hugo, Vodušek Konrad, Adamič Viktor, Dolenec Metod, Pijanecki Ivan. Po razdelitvi spričeval polagal je gospod predsednik učencem in učenkam na srce, naj bodo v svoji pridnosti vstrajni, sebi v korist, roditeljem in učiteljem v zahvalo in čast; konečno izražal je gg. učiteljem zahvalo. Ob skončetku zapelo je še nad 100 pevcev cesarsko pesen. — Novo šolsko leto „Glasbene Matice“ se prične s 15. septembrom, a glasbeni pouk se more nadaljevati uže s 1. avgustom, če se dotični učenci oglasijo pri gg. učiteljih ali pa pri gospodu S. Stegnarju.

— (Poroka.) V soboto se je poročil g. Adolf Hauptmann, tukajšnji tovarnar oljnatih barv, z gosposdičino Emilijo Špilarjevo, hčerjo gosp. Ivana Špilarja, posestnika in župana v Št. Petru na Notranjskem.

— (Iz logaškega šol. okraja) se nam poroča: Okrajna učiteljska konferenca za naš okraj bode 3. avgusta t. l. v Górenjem Logatci. Med drugim se bode obravnavalo: 1.) Po katerih vodilih naj se učitelj ravná pri pouku v realijah? Poročata nadučitelja L. Božič in J. Poženel. — 2.) Katere določbe šolske postave z dne 14. maja 1869 so se vsled šol. postave (novele) z dne 2. maja 1883 spremenile in kako? To vprašanje odgovoré vsi udje konference; poročevalec se bode pri konferenci določil po žrebanju.

— (Požar.) Iz Kokrice se nam piše: Dne 10. t. m. ob 2. uri zjutraj nastal je ogenj v hiši Josipa Merkuna, ki je uničil do malčga hišo, hlev in skedenj. Sumi se, da je Merkun sam zažgal.

— (Uboj.) Z Rakitne se nam včeraj piše: Danes zjutraj dobili so fanta Jurija Šušteršiča ubitega. Kedo je zločin doprinesel, se sedaj še ne vé.

— (Toča.) Z Rakeka se poroča, da je včeraj popoldne vsula se obila toča, katera je napravila mnogo škode. Precéj debela toča padala je skoro četrť ure.

vendar mrtvi, in torej bi ne mogli tukaj biti. Moj Bog, kar glava me uže boli.“

Med tem sta se častnika natančneje pogledala.

„Oče, vi imate pa čisto črne lase!“ reče sin.

„Kaj? črne lase imam?“ čudi se stari ter stopi pred zrcalo.

„Pa — res!“ dé oče, ki se ne more načuditi.

„No, kaj tacega se pa ne dobi na svetu! . . . Tega je kriva tista predrenska voda.“

Zdaj se je tudi stotniku Kratoperniku posvetilo.

„A tako? lase ste si pobarvali! Zatorej sem vas imel za sina, in zato sem vas vprašal, kaj dela vaš oče! I, kaj pa da, temu ste se morali čuditi, ha, ha, ha! In potem ste mi povedali, da je vaš oče mrtev. Od kod pa vi to veste?“ vpraša stotnik Rogobornika II.

„Srečal sem častnika Lipovščaka, ki mi je zatrjeval, da so moj oče umrli.“

„A tako?“ hrohota se stari Kratopernik. „Lipovščaka sem tudi jaz srečal. Na, to je lepa zgodba, to je lepa zgodba!“

„To je lepa zgodba“, se oglasi služaj, ki se je z dlanjo tolkel po bedrih.

„Tiho bodi, pa molči“, srdito zavpije stotnik.

„Zu befehl, herr hauptmann!“

Zlatorodov.

— (Nesreča) Iz Kamenika se nam poroča, da je dne 11. t. m. predpoludnem v ondotni tovarni za smodnik prijel stroj delavca Josipa Dolinska ter gana nogah takó hudo poškodoval, da bode teško okrevat.

Narodno-gospodarstvene stvari.

Ovčarija v Avstraliji.

Znano je uže, kako razširjena je reja ovac v Avstraliji in znano je, da se iz Avstralije pošilja mnogo ovčje volne v vse dele sveta. V naslednjem hočemo priobčiti nekoliko podatkov o ovčariji v Avstraliji.

Uže prvi naseljenci pripeljali so 1788. l. s seboj ovce, in dne 20. januarja imel je tedanji guverner v zatoku Botany 29 ovac. Število ovac se je pomnožilo z nakupom ovac v Kaplandu. Kapitan Mac Artur, kateri je zamenjal vojaško suknjo z obleko naseljenca, bil je prvi ovčerejec; oplemenil je 20 indijskih ovac z onimi iz Kaplanda; uže v letu 1796 imel je 1531 ovac v vrednosti 6 do 8 funtov sterlingov, 1797. leta dobil je 3 ovne iz Kaplanda in potem pet pravih španskih merinos, kateri so 1804. l. prišli v Tasmanijo. V l. 1819. pomnožile so se ovce uže na 1720000 glav. L. 1807. se je odposlalo iz vse Avstralije uže 237622 funtov ovčje volne, katera je šla na Angleško. Okolo srede stoletja pričeli so se v najem jemati največji pašniki za ovce. Nekov podjetnik pričel je z 2000 ovcami; prodal in zaklal jih je 4000; čez sedem let brojil je 11000 ovac. L. 1856. eksportoval je Novi Južni Wales 19200343 funtov ovčje volne. Viktorija 21968174 funtov od 4641548 ovac, južna Avstralija 8236224 funtov od 1551452 ovac, zapadna Avstralija od 177717 ovac volne 500996 funtov. V letu 1865 poslala je južna Avstralija na tuje za 16429640, Novi Južni Wales za 32482280 in Viktorija za 16429640 mark ovčje volne.

Vsled hude suše v l. 1866. in 1868 poginilo je več milijonov ovac. Queensland imel je čez dve leti 700000 ovac menj nego l. 1888., a je vender odposlal na tuje 20,5 milijonov funtov volne. V letu 1871. pričela se je cena ovac večati v Novem Južnem Walesu; zdaj velja tam jedna debela ovca okolo 17 mark. Od l. 1876 do 1877. se je zmanjšala reja ovac, ker so na prejšnjih pašnikih nastale naselbine; mestu pašnikov nastala so polja. Toda naselniki bavili so se tudi z ovčarijo, tako da se je število ovac zopet pomnožilo. V letu 1877. bilo je v Queenslandu 6272766, v Novem Južnem Walesu uže 20503308 ovac; slednje število pomnožilo se je v l. 1881. na več nego 35 milijonov. Misli se, da se v vsej Avstraliji, všteti Tasmanijo, zdaj redi 75 1/2 milijonov ovac. Avstralija zavzima v ovčariji nedvojbeno prvo mesto. Pri neki dražbi v l. 1880. prodajali so se ovni po 28000 mark (?).

Te male črtice naj zadostujejo, da se uvidi, kolikega pomena je ovčarija v Avstraliji, koliko volne se odpošilja od tod na vsa tržišča in kako vpliva tamošnja cena. Razen tega pa je še več milijonov hektarjev zemlje, na katere ne stopi nikdar nobena ovca; če se bode porabilo še to ozemlje za rejo ovac, pomnožilo se bode zopet za več milijonov število ovac.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Brno, 14. julija. V Trebiči zbralo se je po noči demonstrativno več strojarjev, katere so morali redarji s silo razgnati. Več oseb je bilo ranjenih. Okrajni glavar je poslal žandarmerijo na mesto. Obrtni nadzornik podal se je v Trebič.

Madrid, 14. julija. Contre-admiral Pezuela imenovan je pomorskim ministrom in madridski prefekt ministrom za notranje zadeve.

London, 14. julija. V dólenji zbornici izjavil je Bourke, da se bode o točkah gledé afere pri Penždu, katere bi se bile imele razsodniku v rešitev predložiti, še posvetovalo.

Budimpešta, 13. julija. Razgovori med patrijarhom Angjelićem in naučnim ministrom so bili uspešni.

Pariz, 13. julija. „Intransigent“ objavlja pismo prejšnjega diplomata Billinga, katero pripoveduje, da je Mahdi pred osvojitvijo Kartuma stavil ponudbo, da Angležem izroči Gordona za

1250000 frankov odškodnine. Lord Lyons bi bil moral plačati to svoto, koj ko bi bilo došlo v Pariz oficijelno poročilo, da se je Gordon izročil. Mr. Billing izročil je Mahdijevo ponudbo lordu Lyonsu, a angleško ministerstvo je isto na zahtevanje Granvillejevo odvrnilo.

Madrid, 13. julija. Po daljšem ministerskem svetu dala sta minister za notranje zadeve in pomorski minister ostavko. Ministerski predsednik Canovas podal se je h kralju.

Madrid, 13. julija. „Gaceta“ poroča, da je včeraj 1371 oseb obolelo in 587 umrlo na koleri, in sicer izmed slednjih 4 v Madridu, 19 v Aranjuezu, 317 v provinciji Valencia in 89 v provinciji Murcia.

Kahira, 13. julija. Vést o Mahdijevi smrti najde tu malo vere.

Simla, 13. julija. Indijska vlada dobila je iz Londona poročilo, da se dogovori med Anglijo in Rusijo ugodno razvijajo.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 14. julija.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	83. —
„ „ „ srebri	83.75
Zlata renta	109.20
5% avstr. renta	99.95
Delnice národne banke	872. —
Kreditne delnice	285.80
London 10 lir sterling	114.50
20 frankovec	9.86
Cekini c. kr.	5.89
100 drž. mark	61.10

Tuji.

Dne 12. julija.

Pri Maliči: Sockl, učiteljica; Linsenmayer, Wolkenstein in Stern, trgovci, z Dunaja. — Rankl, iz Ulma. — Steffenu iz Rumunije. — Milličich, tovarnar, iz Zadra. — Milličich, trgovec, iz Pulja. — Grieshammer, logar, iz Spitala. — pl. Sučić, c. kr. polkovnik, s soprogo, in Prohaska, c. kr. poštni oficijal, iz Celja.

Pri Slonu: Koschat, c. kr. dvorni kapelnik, z Dunaja. — Spoliarič, c. kr. nadporočnik, iz Spljeta. — Baronovka Geolzi iz Zagreba. — Vitez pl. Kriegsau, želez. uradnik, iz Beljaka. — Faber, logar in dež. poslanec, iz Kočevja. — Hafner iz Boh Bistrice.

Pri Južnem kolodvoru: Naumann, dr. modroslovja, iz Bernbacha. — Skabe, molar, iz Marialaufena. — Pregl iz Divače. — Naglič, ključničar, iz Kranja.

Pri Avstr. carji: Gerbič, profesor petja, iz Lvova. — Theuerschuh, hiš posestnik, iz Tržica.

Umrli so:

Dne 12. julija. Neža Peterlin, pisarjeva vdova, 53 l., Mestni trg št. 3, sušica.

Dne 13. julija. Marija Miklauz, hči pomož. uradnika, 2 l., Hilšerjeve ulice št. 10, bronh. katár.

V civilni bolnici:

Dne 11. julija. Urša Brodnik, delavka, 16 l., tuberkuloza. — Fran Winter, delavec, 15 l., disenterija.

Tržne cene.

V Ljubljani, 11. julija.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 62 kr., domače 6 gld. 83 kr.; reš 5 gld. 20 kr.; ječmen 4 gld. 38 kr.; oves 3 gld. 57 kr.; ajda 4 gld. 87 kr.; proso 6 gld. 1 kr.; turšica 5 gld. 50 kr.; 100 kilogramov krompirja 3 gld. 50 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 96 kr., salo po 82 kr., špeh po 54 kr., prekajen pa 70 kr., maslo (sirovo) 85 kr., jajce 2 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 56 kr., svinjsko 66 kr., drobnjsko po 36 kr., — Piške po 30 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 69 kr., slame 1 gld. 69 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 50 kr.; mehkih 5 gld. 20 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišči) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
13. julija	7. zjutraj	736.70	16.8	bzv.	megla	
	2. pop.	735.30	28.3	vzh. sl.	jasno	0.00
	9. zvečer	735.70	24.6	bzv.	»	

Kisla voda, kopelišče Radvanj

s svojo jako obilo „natro-lithion-kislino“. Garodovi poskusi so dokazali, da je ogljeno-kisli „Lithion“ pri protinskih bolečinah najboljši in najgotovejši zdravilo.

52—15 (81)

Radvanj je najboljša namizna voda. Popis in tarifni zastoj in franko pri Radvanju.

Vseled obiliga ogljenokislaka, natrona in lithiona je radvanjska kislina voda kot specifikum pri: protinu, kamni v žolci, mehurji in ledvicah, zlati žili, bramborici, brahuru, zlatenici, želodčnih boleznih in pri katáru v obče.

Kopelji, stanovanja in restavracija po cen.

Moje takó priljubljeno, ne prozorno, ampak istinito vsebinsko, povsodi kot izbornu priznano

univerzalno glicerín-milo

priporočam vsakemu kot najnežnejšo in zdravijo kožo ugajajočo umivalno milo. Isto odpravlja pri daljši porabi vse pege, kožne izpuške, preveliko kožino rudečico in podeljuje isti sploh največjo nežnost in čisto belino; komad stane 10 kr., 14 in 20 kr. — Neobhodno potrebno za umivanje otrok. Samo pristno iz tovarne (49) 12—8

H. P. Beyschlag-a v Avgšpurku.

Jedina zaloga v Ljubljani pri

K. Karingerji Mestni trg šte. 8.

Poddružnica c. kr. priv.

avstr. kreditnega zavóda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci na obrestovanje

v bankovcih

za 4 dni odpovedbe . . . 3 1/4 od sto
„ 8 „ „ „ 3 1/2 „ „
„ 30 „ „ „ 3 3/4 „ „

v Napoleondorih

30dnevna odpoved . . . 3 od sto
3mesečna . . . 3 1/4 „ „
6 „ „ „ 3 3/2 „ „

Oddelek za giro

v bankovcih 2 1/2 proc. obresti za vsako vsoto, v Napoleondorih brez obrestij.

Nakazila

na Dunaj, v Prago, Budimpešto, Brno, Opavo, Levov, Reko, dalje v Zagreb, Arád, Gradec, Sibinj, Inomost, Celovec, Ljubljano in Solnograd so brez stroškov.

Kupovanje in prodaja

deviz, vrednostnih papirjev in inkaso-kuponov po 1/4 proc. provizije.

Posojila

na poroštevna pooblastila (warrants), pogoji po dogovoru;

proti dovoljenemu kreditu v Londonu ali Parizu 1/2 proc. provizije za 3 mesece;

na vrednostne papirje (efekte), 6 proc. obrestj na leto do svote 1000 gld., za večje svote vsled specialnega dogovora. (69) 36—10

V Trstu dne 1. oktobra 1883.

V založništvu našem izšla je na svitlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik

učitelj.

12 pól v 8°. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Predpasniki

neprekosljivo

največja zaloga

vsake oblike, velikosti in kakovosti

prodajejo se po 25 kr. in više

pri

(47)10

J. C. Hamannu.